

[Fanger.]

ledelse har nogen indflydelse på. At basere en del af arbejdernes aflønning på disse forhold kan i sig selv på ingen måde fremme arbejdernes interesse i produktionens forøgelse, men vil tværtimod kunne give anledning til en forskelsbehandling af arbejderne og medføre uro på arbejdsmarkedet. Dette gælder i særlig grad den betydelige forskel i aflønningen, som vil kunne opstå mellem arbejdere af i øvrigt samme fag og uddannelse, som beskæftiges i brancher eller virksomheder med vidt forskellig kapitalintensitet, idet virksomheder med et forholdsvis stort kapitalapparat og få arbejdere vil kunne stille deres arbejdere betydeligt bedre end virksomheder, hvis arbejdsindsats er dominerende i forhold til kapitalanvendelsen.

Der er såvel hos arbejderne som i den brede befolkning i almindelighed utilstrækkelig forståelse af erhvervenes betydning for landets økonomi og af de store opsparrings- og investeringsopgaver, disse erhverv står over for i den kommende tid. Måske burde man gennem udstedelse af små aktier, oprettelse af investeringsforeninger og på anden måde gøre en indsats for at vække arbejdernes og funktionærernes forståelse for erhvervslivet og dets finansiering. Mange virksomheder, derunder den jeg selv leder, har oprettet sociale fonds, der f. eks. kan yde sygelønsbetaling og tilskud til folkepensionering, men vi nærer ikke den illusion, at det fremmer produktionen. Der er vel heller ingen, der tror, at produktionen i en statsinstitution bliver større, fordi der ydes en god pension.

Jeg nærer bekymring for, at en lov som denne vil blive indledningen til, at staten vil blande sig i forholdet mellem virksomhederne og de beskæftigede, og derfor vil jeg anbefale, at man stemmer imod ændringsforslaget.

J. M. Pedersen: Selve udbyttedelings-systemet har min varmeste sympati, og når jeg alligevel i dag vil tale imod det, ikke alene på egne, men også på det ærede medlem hr. Tholstrups vegne, som selv i sin virksomhed praktiserer en vis form for udbyttedeling, hvilket jeg også selv gør, er det ikke, fordi vi er imod selve udbyttedelings tanken, men fordi vi er imod, at

staten på nogen som helst måde blander sig i dens realisering. Vi mener, det er en opgave, som må løses af arbejdsgiverne og deres medarbejdere selv; de har de bedste muligheder for at kunne gøre det. Det gælder på dette område som på så mange andre, at staten ikke bør blande sig i forholdene, og når f. eks. det ærede medlem hr. Lorentzen siger, at tanken er så god, at det er et forsøg værd, vil jeg heroverfor sige: det kan være farligt med forsøg på statsindblanding. Sporene skræmmer. Jeg tænker her f. eks. på statens husholdningsråd, hvor vi også begyndte med en lille udgift, 20 000 kr., men så blandede staten sig i det, og så steg den til 1 mill. kr. Her vil udviklingen blive akkurat den samme, og derfor er det farligt at få begyndt på det.

Det bliver nok sagt, at ordningen skal være frivillig, men jeg synes, frivilligheden er noget udvandet, når man i den nu foreslåede § 2, punkt 2, ser, at nævnets opgave også er at rette henvendelse til virksomheder om at oprette udbyttedelingsordninger. Så sker der netop det, at man kan gå til en virksomhed og sige: nu har den og den virksomhed lavet en udbyttedelingsordning, og hvis ikke I også gør det, bliver resultatet, at I ingen arbejdere kan få undtagen i perioder med stor arbejdsløshed. Vi skal da ikke indrette vort samfund efter, at der er en stor permanent arbejdsløshed. Resultatet vil altså blive, at visse virksomheder, særlig de små, vil få store vanskeligheder ved at gennemføre udbyttedelingsordninger, idet de kun vil kunne få arbejdskraft i perioder med stor arbejdsløshed; de mister deres arbejdere, som jo kan flytte hen til en virksomhed, der kan give udbytte. Det vil også gå ud over de unge og nystartede. Hvordan skal det lade sig gøre i fremtiden at starte en ny virksomhed i en periode, hvor der ikke er stor arbejdsløshed, en virksomhed, der ikke kan tilbyde udbyttedeling, før den ser, om virksomheden kan komme i gang, om dens varer kan slå an på markedet? Også på dette område slår man bommen i for de unge; det er umuligt for dem at komme i gang. Således vil der opstå en mængde problemer.

Der står i § 3, punkt 2, at en udbyttedelingsordning ikke bør kunne ophæves